

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Barnehage- og utdanningsavdelingen

TILSYNSRAPPORT

Politiattest

Holtet barnehage

Oslo kommune Bydel Østensjø

2018

Sammendrag

Etter lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 9 annet ledd har Fylkesmannen hjemmel til i særlige tilfeller å føre tilsyn med at den enkelte barnehage blir drevet i samsvar med barnehageloven og tilhørende forskrifter. I henhold til § 9 femte ledd har Fylkesmannen rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette er nødvendig for å utføre tilsynet.

Fylkesmannens tilsyn er kontroll av om barnehagens eier oppfyller eierpliktene i barnehageloven. Tilsynet skal bidra til å sikre kvaliteten på barnehagetilbudet.

Tema og formål

Temaet for tilsynet i Holtet barnehage er politiattest. Vi har åpnet tilsyn med barnehagen fordi vi er gjort kjent med risiko for regelverksbrudd på barnehageloven § 19 om politiattest. I tilsynet har vi særlig sett nærmere på om de som er ansatt i Holtet barnehage, har fremlagt politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd, jf. barnehageloven § 19 første ledd.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om eier av Holtet barnehage følger regelverket i barnehageloven § 19 med tilhørende forskrift.

Regelverksbrudd

I de tilfeller der vi konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som regelverksbrudd. Det gjøres uavhengig av om det er barnehageloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne, som er brutt.

Status på rapporten og veien videre

I dette tilsynet har vi funnet at eier av Holtet barnehage oppfylder regelverket på dette området. Våre observasjoner og vurderinger fremgår av denne tilsynsrapporten.

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	4
1.1 Kort om barnehagen	4
1.2 Om gjennomføringen av tilsynet.....	4
1.3 Om tilsynsrapporten	5
2 Politiattest - barnehageeiers rutiner og praksis.....	6
2.1 Innhenting av politiattest	6
2.2 Vurdering av politiattest ved ansettelse.....	10
2.3 Behandling av politiattest og taushetsplikt.....	13
2.4 Fornyet vandelskontroll.....	14
3 Oppfølging av tilsynsresultatene	15

Vedlegg: Rettslige krav

1 Innledning

Vi fører tilsyn med barnehagene i særlige tilfeller, jf. barnehageloven § 9 andre ledd.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehageeier oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Dersom barnehageeieren ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven.

1.1 Kort om barnehagen

Holtet barnehage eies av Oslo kommune. Barnehagen ligger i Bydel Østensjø.

Barnehagens styrer er gitt delegert myndighet til å foreta ansettelser som har en varighet på inntil seks måneder. Ansvar og myndighet til å foreta tilsetning i faste stillinger og ansettelser med en varighet på mer enn seks måneder, er tillagt avdelingsdirektøren for avdeling barn og kultur i Bydel Østensjø.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Holtet barnehage 28. august 2018.

Tema for dette tilsynet er politiattest, jf. barnehageloven § 19 med tilhørende forskrift. Vi har kontrollert følgende undertemaer:

- Innhenting av politiattest
- Vurdering av politiattest ved ansettelse
- Behandling av politiattest og taushetsplikt
- Fornytt vandelskontroll

På vårt tilsynsbesøk 13. september 2018 intervjuet vi følgende personer:

- Barnehagens styrer Wenche Høivang Næss
- Seksjonsleder for barnehager Åse Merethe Bakkemyr
- Avdelingsdirektør for avdeling barn og kultur Nina Corneliussen

Bydelens jurist, Nafisa Ahmad, deltok på åpningsmøtet, på siste del av intervjuet med seksjonslederen og på hele intervjuet med avdelingsdirektøren.

Etter intervjuene gjennomgikk Fylkesmannen den dokumentasjonen som vi på forhånd hadde bedt barnehageeier om å ta med til åpningsmøtet. Dokumentasjonen vi ba om og fikk forelagt, var personalmappene til tre ansatte i Holtet barnehage.

I tillegg fikk vi kopi av bydelens rutiner ved innhenting, oppfølging og oppbevaring av politiattest.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om barnehageeier følger regelverket i barnehageloven § 19 med tilhørende forskrift. Tilsynet innebærer at den fremlagte dokumentasjonen og opplysninger fra intervjuene blir gjennomgått og vurdert opp mot lovkravene.

Vi har ikke sett på hvordan eier av Holtet barnehage oppfyller andre krav i regelverket.

I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner.

1.3 Om tilsynsrapporten

Våre vurderinger i denne rapporten baserer seg på opplysninger som kommer frem i den skriftlige dokumentasjonen og opplysninger fra intervju.

2 Politiattest - barnehageeiers rutiner og praksis

Vi har vurdert barnehageeiers etterlevelse av krav stilt i barnehageloven § 19 med tilhørende forskrift, jf. vedlagte rettslige krav.

Dersom vi konkluderer med at barnehageeier ikke oppfyller kravene som ligger i det enkelte spørsmål, er konklusjonen at barnehageeier ikke oppfyller de krav som fremkommer i gjeldende regelverk.

2.1 Innhenting av politiattest

Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.1.1 Gjør arbeidsgiver i utlysningsteksten søker oppmerksom på at det vil bli krevd politiattest ved ansettelse?

Arbeidsgiver skal i utlysningsteksten gjøre søkere oppmerksom på at det vil bli krevd politiattest ved ansettelse, men at denne ikke skal legges ved søknaden. Attest skal kun kreves av den søkeren som får tilbud om stillingen. Det skal i tilbudet tas forbehold om at anmerkninger på politiattesten kan føre til endring i tilbudet om stilling, jf. forskrift om politiattest i barnehager § 4 første ledd.

På vårt åpningsmøte med barnehageeier fikk vi kopi av bydelens rutiner ved innhenting, oppfølging og oppbevaring av politiattest. Vi hadde på forhånd bedt om å få en kopi av en konkret utlysningstekst gjeldende for tilsetning i barnehage, og dette ble også fremlagt under åpningsmøtet. I denne utlysningsteksten stod det følgende under overskriften kvalifikasjoner: «Gyldig politiattest ved ansettelse».

Det fremgår av den ovennevnte rutinen at det i utlysningsteksten skal stå at ansettelse krever tilfredsstillende politiattest. På intervju ble det bekreftet at dette står i alle utlysningstekster som gjelder ansettelse i Holtet barnehage.

Vi er av den oppfatning at fremlagte rutine og utlysningstekst tilsier at barnehageeier gjør søker oppmerksom på at det vil bli krevd politiattest ved ansettelse.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage i utlysningsteksten gjør søker oppmerksom på at det vil bli krevd politiattest ved ansettelse.

2.1.2 Innhenter barnehageeier politiattest til den som skal ansettes fast eller midlertidig, før vedkommende begynner å arbeide i barnehagen.

Den som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehage skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39, jf. barnehageloven § 19. Kravet om å legge fram politiattest etter barnehageloven § 19 første ledd gjelder før personen begynner å arbeide i barnehage, jf. forskrift om politiattest i barnehager § 2 første ledd.

Det fremgår av bydelens rutine for innhenting av politiattest at det i tilbudsbrevet til arbeidstaker skal henvises til politiets digitale søknadsskjema for politiattest. Videre står det at i tilbudsbrevet må den som skal tilsettes, gjøres oppmerksom på at stillingen ikke kan tiltres før politiattest er mottatt av bydelsadministrasjonen.

Som nevnt innledningsvis i rapporten er ansvar og myndighet til å foreta tilsetting i faste stillinger og ansettelse med en varighet på mer enn seks måneder, tillagt avdelingsdirektøren for avdeling barn og kultur i Bydel Østensjø. I bydelens rutine står det at bydelsadministrasjonen skal informere tjenesteleder når politiattesten er levert. På intervju ble det bekreftet at det er styrer i Holtet barnehage som er tjenesteleder.

Det fremgår av bydelens rutine at dersom barnehagens styrer ser at det ikke er registrert i GAT (bydelens elektroniske personalsystem) at politiattest er levert, skal styrer kontakte bydelsadministrasjonen. Dette for å avklare om politiattest likevel kan være levert inn. Det står også i bydelens rutine at ved manglende dokumentasjon på at politiattest levert, skal det innhentes ny politiattest selv om den ansatte har vært tilsatt i kommunen/bydelen tidligere. Hensikten med rutinen er å unngå at den ansatte tiltres stillingen før det kan dokumenteres at politiattest er levert.

Barnehageeier fortalte på intervju at de ved overgangen til nytt personalsystem, vurderte om ansatte som hadde byttet tjenestested innad i bydelen, også skulle levere ny politiattest. Eier konkluderte med at det skulle de ikke siden det fortsatt var samme arbeidsgiver.

Når det gjelder ansatte som bytter stilling internt mellom de kommunale barnehagene i Bydel Østensjø, er det vår oppfatning at det ikke kreves politiattest ved bytte av stilling internt i kommunen. Kravet om å legge frem politiattest etter barnehageloven § 19 første ledd gjelder før personen begynner å arbeide, jf. forskrift om politiattest i barnehagen § 2 første ledd. Utdanningsdirektoratet har uttalt seg om når det etableres et nytt ansettelsesforhold. De skriver i sin tolkningsuttalelse 5. juni 2018 at *«for å avgjøre hvem politiattest skal leveres til, må de tas utgangspunkt i hvem som er arbeidsgiver. Som oftest vil dette være den samme som betaler lønn til den ansatte. Det er kommunen som er arbeidsgiver i de kommunale barnehagene.»* På bakgrunn av dette skriver direktoratet videre at *«det etableres et nytt ansettelsesforhold dersom det skjer et bytte av arbeidsgiver»*.

Vi har på bakgrunn av ovennevnte vurdert at barnehageeier har opptrådt i samsvar med direktoratets tolkningsuttalelse, når eier ikke har krevd ny politiattest for ansatte som bytter tjenestested innad i bydelen. Etter vår vurdering er det fortsatt Oslo kommune Bydel Østensjø som er arbeidsgiver for den ansatte.

Barnehagens styrer er delegert myndighet til å foreta ansettelse som har en varighet på inntil seks måneder. Ved denne type ansettelse er det i henhold til bydelens rutine, tjenesteleder som skal sikre at politiattest er innlevert før tiltredelse i stillingen.

Når det gjelder personer som skal arbeide i Holtet barnehage, ble vi under intervjuene fortalt at barnehagens styrer alltid ber om å få se alle politiattestene. Selv om mange tilsettinger går via bydelen, ber styrer om å få se alle politiattestene. Dette gjøres som en ekstra sikkerhet for å ivareta kravet om at alle som skal jobbe i Holtet barnehage har levert politiattest.

I vårt varsel om tilsyn ba vi om å få se personalmappene til tre ansatte i Holtet barnehage. Vi har gått gjennom utskrifter fra GAT når det gjelder disse tre ansatte. Det fremgår her at alle tre har levert politiattest før tiltredelse.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage innhenter politiattest til den som skal ansettes fast eller midlertidig, før vedkommende begynner å arbeide i barnehagen.

2.1.3 Krever barnehageeier politiattest etter politiregisterloven § 39 for personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen, eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift?

Barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet kan kreve politiattest som nevnt i første ledd for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift, jf. barnehageloven § 19 andre ledd.

I departementets merknader til barnehageloven § 19 andre ledd gis det eksempler på hvilke personer barnehageeier har anledning til å kreve politiattest fra. Personer uten ansettelse som regelmessig oppholder seg i barnehagen kan være personer som er en del av kommunens vaktmestertjenester, og personer med vesentlig innflytelse på barnehagens drift kan være barnehageeier.

På intervjuene spurte vi om det blir innhentet politiattest for andre personer som er tilknyttet barnehagen. Det ble bekreftet at det innhentes politiattest for rengjøringspersonalet, skoleelever, personer tilknyttet NAV med arbeidspraksis i barnehagen og stort sett alle andre som «kommer inn døra i barnehagen».

Unntakene som ble nevnt, var vikarer og rengjøringspersonell som er ansatt i et eksternt byrå, samt vaktmester og andre som kun er engasjert for enkeltoppdrag knyttet til vedlikehold og reparasjoner i barnehagen. Det ble forklart at noen renholdere er ansatt i bydelen, og da er det leder av renholdssentralen som innhenter politiattest. Ved bruk av vikarer fra eksternt byrå har de kontrakt på at vikarbyrået innhenter politiattest.

Vi kan ikke se at det i bydelens rutine for innhenting av politiattest står noe om at barnehageeier skal innhente politiattest for personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen, eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift. I den fremlagte dokumentasjonen er det vedlagt en utskrift med politiets logo. Utskriften er datert 11. januar 2017 og sier noe om formålet med politiattest. I en egen rubrikk for skole og barnehage vises det i denne utskriften til kravene som fremkommer i barnehageloven § 19 og politiregisterloven § 39 for vikarer tilknyttet en etablert vikarordning, sivilarbeidere og personer som har vesentlig innflytelse på barnehagens drift.

I vår vurdering av om dette kontrollspørsmålet er oppfylt, har vi vektlagt at barnehageeier har bekreftet at de innhenter politiattest for personer som skal oppholde seg i barnehagen over tid, og for personer som har vesentlig innflytelse på barnehagens drift.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage krever politiattest etter politiregisterloven § 39 for personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen, eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift.

2.1.4 Legger barnehageeier vekt på om oppholdet eller innflytelsen gir vedkommende mulighet til å være i direkte kontakt med barna?

I vurderingen av om det skal innhentes politiattest for personer som nevnt i barnehageloven § 19 andre ledd, skal barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet legge vekt på om oppholdet eller innflytelsen gir vedkommende mulighet til å være i direkte kontakt med barna, jf. forskrift om politiattest i barnehager § 2 andre ledd.

Departementet skriver i merknader til denne bestemmelsen at regelmessig opphold innebærer at vedkommende vil oppholde seg i barnehagen jevnlig eller over tid. For personer som i vesentlig grad er med og påvirker driften av barnehagen, er det ikke et krav at oppholdet i barnehagen er regelmessig.

På intervjuene spurte vi om hvilke vurderinger barnehageeier gjør ved innhenting av politiattest for andre personer som er tilknyttet barnehagen.

Barnehageeier svarte at når det gjelder vaktmester som er ansatt i OBY og deres underleverandører, var eier usikker på om Oslo kommune har rutiner for innhenting av politiattest. OBY er et kommunalt foretak som ligger under byrådsavdelingen i Oslo kommune, Omsorgsbygg Oslo KF. Barnehageeier fortalte på intervju at de har vektlagt at disse personene kun er engasjert for enkeltoppdrag i barnehagen. Etter eiers vurdering er det ikke nødvendig å innhente politiattest for disse personene fordi de ikke oppholder seg i Holtet barnehage over tid.

Det fremkom under intervjuene at Bydel Østensjø leier alle bygningene til sine kommunale barnehager. Vi spurte om bydelen som barnehageeier har vurdert å innhente politiattest for eier av lokalene. Når det gjelder Holtet barnehage er et borettslag eier av lokalene. Barnehageeier har i sin vurdering vektlagt at eier av barnehagelokalene ikke oppholder seg i barnehagen eller på annen måte har mulighet til å være i direkte kontakt med barna, og har derfor ikke innhentet politiattest.

På bakgrunn av det som fremkom under intervjuene er det vår oppfatning at barnehageeier foretar en konkret vurdering av om personer som skal oppholde seg i barnehagen, eller på annen måte har innflytelse på barnehagens drift, har mulighet til å være i direkte kontakt med barna. Eier ga konkrete eksempler på hva de vektlegger i sin vurdering av om det skal innhentes politiattest eller ikke.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage legger vekt på om oppholdet eller innflytelsen gir vedkommende mulighet til å være i direkte kontakt med barna.

2.1.5 Hvordan sørger barnehageeier for at politiattesten ikke er eldre enn tre måneder?

Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder når den leveres til mottaker, jf. forskrift om politiattest i barnehager § 3. Med dette kravet er en sikret at nyere siktelsler, tiltaler, vedtak og domfellelser kommer med. Attesten må leveres til mottakeren senest tre måneder etter utferdigelsen. Kravet gjelder alle attester som kan kreves med hjemmel i § 19 og forskriften, både attester for personer som oppholder seg regelmessig i barnehagen, og attester som kommunen som barnehagemyndighet skal eller kan kreve.

I bydelens rutine for innhenting, oppfølging og oppbevaring av politiattest står det at den ansatte må levere *tilfredsstillende* politiattest før vedkommende tiltrer en stilling i barnehagen. Om tilfredsstillende innebærer at politiattesten ikke er eldre enn tre måneder fremgår ikke av denne rutinen.

Vi har mottatt dokumentasjon på hva som er registrert i GAT for de tre personene vi ba om innsyn i personalmapper til. Her fremkommer datoen politiattesten er godkjent i personalsystemet. I utskriften vi har fått tilgang til står det forklart at når det krysses av for «godkjent fra dato» skal datoen være utstedelsesdato. Det er vår oppfatning at den utstedelsesdato som registreres i systemet, er den dato som politiattesten er utstedt.

På bakgrunn av denne registreringen, og at barnehageeier har gode rutiner for å sikre at politiattest er levert før den ansatte tiltrer sin stilling i barnehagen, jf. punkt 2.1.2, legger vi til grunn at dette tilsier at eier sørger for at politiattesten ikke er eldre enn tre måneder.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage sørger for at politiattesten ikke er eldre enn tre måneder.

2.2 Vurdering av politiattest ved ansettelse

Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Fremgår det av saksdokumentene at søker som ansettes har levert politiattest?

Det skal framgå av saksdokumentene at søker som ansettes har levert politiattest til arbeidsgiver, jf. forskrift om politiattest i barnehager § 4 andre ledd. I dokumentene som er tilknyttet ansettelsen, må barnehagen føre inn en merknad om at politiattesten er innhentet og vurdert. Av hensyn til personvernet skal barnehagen ikke skrive hva attesten inneholder, jf. forskriften § 4 siste ledd.

Som nevnt under punkt 2.1.2 registreres det i GAT at den som skal arbeide i barnehagen har levert politiattest.

Vi har gått gjennom utskrifter fra GAT for de tre ansatte som vi ba om å få se personalmappene til. Det fremgår her at alle tre har levert politiattest. I tillegg er det lagt inn signatur fra den som har mottatt politiattesten.

Det er Fylkesmannens vurdering at det fremgår av saksdokumentene at søker som ansettes har levert politiattest.

2.2.2 Utelukker barnehageeier personer som ikke har levert politiattest eller som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige, fra fast eller midlertidig ansettelse i barnehagen?

Personer som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige er utelukket fra fast eller midlertidig ansettelse i barnehager, jf. barnehageloven § 19 tredje ledd. Personer som ikke fremlegger politiattest, eller som legger frem en politiattest med visse merknader, kan ikke ansettes. Bestemmelsene som er ramset opp i forskrift om politiattest § 5 første ledd definerer hvilke lovbrudd som blir regnet som «seksuelle overgrep mot mindreårige» i barnehageloven § 19 tredje ledd. Yrkesforbudet gjelder personer som er dømt. Personer som er siktet eller tiltalte for brudd på en av bestemmelsene som er nevnt her, vil i praksis få et foreløpig ansettelsesforbud frem til saken er avgjort, selv om de formelt kan ansettes etter loven.

Barnehageeier bekreftet på intervju at de ikke har hatt tilfeller der personer ikke har levert politiattest. Eier har heller ikke mottatt politiattester med merknader som gir vedkommende yrkesforbud.

Barnehageeier har etter vår vurdering bekreftet at personer som ikke har levert politiattest, utelukkes fra ansettelse i Holtet barnehage, jf. punkt 2.1.2.

Under intervjuene med barnehageeier spurte vi om hva som skjer hvis det oppstår tilfeller der en person ikke har levert politiattest, eller leverer med anmerkninger som nevnt i forskrift om politiattest § 5 første ledd. Barnehageeier ga eksempler på dette fra andre barnehager i bydelen, og svarte at eier drøfter med juristen i bydelsforvaltningen og kommuneadvokaten hvis en politiattest har anmerkninger. Vurderingene de gjorde var basert på om anmerkningene er forenlige med det å jobbe i barnehage.

I henhold til bestemmelsene i forskrift om politiattest § 5 første ledd må en person være domfelt for at yrkesforbudet skal gjelde. Personer som er siktet eller tiltalt for brudd på en av bestemmelsene nevnt i § 5 første ledd, kan gis et foreløpig ansettelsesforbud frem til saken er avgjort.

Siden eier av Holtet barnehage ikke har hatt noen søkere som faller inn under disse kriteriene, men likevel ga eksempler på hvordan det generelt skal håndteres, er det følgelig vår vurdering at barnehageeier utelukker disse fra ansettelse i barnehagen.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage utelukker personer som ikke har levert politiattest eller som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige, fra fast eller midlertidig ansettelse i barnehagen.

2.2.3 Vurderer barnehageeier om andre anmerkninger gjør personen uegnet til å arbeide i barnehagen?

Dersom politiattesten viser andre merknader enn dom for seksuelle overgrep mot mindreårige, må barnehageeieren vurdere om merknaden gjør personen uegnet til å arbeide i barnehagen, jf. forskrift om politiattest § 5 andre ledd. Dersom vedkommende har merknader på politiattesten som ikke fullstendig utelukker vedkommende fra å arbeide i barnehage, er det opp til barnehageeieren å vurdere hva merknaden skal ha å si.

Barnehageeier har på intervju med oss bekreftet at de ikke har mottatt politiattest med merknader for personer som er vurdert for tilsetting i Holtet barnehage.

Vi stilte derfor spørsmål om hva som skjer hvis en person leverer politiattest med anmerkninger som nevnt i forskrift om politiattest § 5 andre ledd. Vi fikk da samme svar som nevnt under punkt 2.2.2. Barnehageeier ga eksempler på dette fra andre barnehager i bydelen, og svarte at eier drøfter med juristen i bydelsforvaltningen og kommuneadvokaten hvis en politiattest har anmerkninger. Vurderingene de gjorde var basert på om anmerkningene er forenlige med det å jobbe i barnehage.

Barnehageeier må i sin vurdering vektlegge formålet med reglene om politiattest i barnehagen, og hensynet til barnas behov for beskyttelse bør veie tungt, jf. Departementets merknader til forskriften § 5 andre ledd. Det er barnehageeieren som har ansvar for å se eventuelle merknader på politiattesten i sammenheng med opplysningene som kommer frem i intervju og referanser.

På intervjuene spurte vi barnehageeier om hvordan referanser blir innhentet. Det ble fortalt at i henhold til bydelens rutiner skal eier ringe lederen i den barnehagen der vedkommende sist var ansatt. Dersom den ansatte ikke oppgir seneste leder som referanse, skal vedkommende ikke ansettes. Eier ringer alltid minimum to referanser. Det skal innhentes referanse fra minimum en overordnet leder, og gjerne både en underordnet og en sideordnet kollega til den som skal ansettes.

Vi sjekket personalmappen til en av de ansatte, og fikk der bekreftet at det ble innhentet tre referanser før tilsetting. Innhenting av referansene samsvarte etter vår oppfatning med bydelens rutiner fordi det var mer enn to referanser, og en av dem var siste leder til den som skulle tilsettes.

Det er vår oppfatning at barnehageeier vurderer om eventuelle anmerkninger på politiattesten gjør personen uegnet til å arbeide i barnehagen, og at denne vurderingen ses i sammenheng med opplysninger som kommer frem i intervju og referanser.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage vurderer om andre anmerkninger gjør personen uegnet til å arbeide i barnehagen.

2.3 Behandling av politiattest og taushetsplikt

Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.3.1 Makulerer barnehageeier politiattesten straks etter at den er brukt til det formålet den er innhentet for?

Politiattesten skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Den skal makuleres straks etter at den har vært brukt til det formålet den er innhentet for, jf. forskriften § 7 første ledd.

Formålet med attester som er innhentet med hjemmel i barnehageloven § 19, er å få informasjon for å kunne ta stilling til om en person skal ansettes. Attesten skal ikke oppbevares i barnehagen eller i kommunen over tid, og attesten skal ikke returneres til søkeren.

På vårt spørsmål om hvordan barnehageeier behandler selve politiattesten som de mottar ved tilsetting, bekrefter eier at papirattester makuleres så snart det er registrert i personalsystemet at den er levert. Når det gjelder politiattester som leveres digitalt, viser de til at de ikke har noen hjemmel for å oppbevare den digitale sendingen der politiattest er vedlagt. Derfor slettes også den så snart det er registrert i personalsystemet at politiattest er levert. I begge tilfeller bekrefter barnehageeier at politiattesten ikke oppbevares lenger enn nødvendig for å få den registrert i GAT.

Når barnehageeier har bekreftet at politiattester makuleres så snart det er registrert i personalsystemet at de er levert, er det følgelig vår vurdering at barnehageeier oppfyller vilkårene i regelverket.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage makulerer politiattesten straks etter at den er brukt til det formålet den er innhentet for.

2.3.2 Sørger barnehageeier for at den som får kjennskap til opplysninger i en politiattest, hindrer at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysningene?

Den som får kjennskap til opplysninger i en politiattest, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysningene, jf. forskriften § 7 andre ledd.

Opplysningene i en politiattest er sensitive personopplysninger og taushetsplikten er derfor spesielt viktig. Det er bare de som trenger opplysningene i en politiattest for å kunne ta stilling til spørsmål om ansettelse eller godkjenning, som bør få innsyn, jf. Departementets merknader til forskriftens § 7 andre ledd. Det innebærer at «uvedkommende» ifølge forskriften er alle andre enn de som faktisk skal ta stilling til ansettelses- eller godkjenningsspørsmålet.

På intervju med barnehageeier spurte vi om hvilke rutiner eier har for å hindre at opplysninger gitt i en politiattest kommer på avveie. Barnehageeier viste til sitt tidligere svar om at de sletter politiattesten så snart det er registrert at den er levert, og at politiattesten på den måten blir utilgjengelig for alle. I personalsystemet GAT kan de legge inn kommentaren «intet å bemerke», men utover dette legges det ikke inn

opplysninger om innholdet i en politiattest. Det er kun barnehagens styrer og hennes overordnede i avdeling for barn og kultur som har tilgang til disse opplysningene.

Det er vår vurdering at eiers rutiner knyttet til innhenting av politiattest i Holtet barnehage, ivaretar de krav som er oppstilt i forskrift om politiattest § 7 andre ledd. I bydelens rutine for innhenting, oppfølging og oppbevaring av politiattest står det at alle politiattester skal sendes til bydelsadministrasjonen, uavhengig av grunnlaget for kravet eller lengde på ansettelsesforholdet. Når vi i samtaler med barnehageeier har fått bekreftet at det kun er barnehagens styrer og hennes overordnede som har tilgang til personalsystemet GAT, der innlevert politiattest registreres, tilsier det at barnehageeier ivaretar taushetsplikten knyttet til politiattesten. Når politiattesten slettes så snart den er registrert i GAT, sørger barnehageeier etter vår vurdering for at uvedkommende ikke får kjennskap til opplysninger gitt i politiattesten.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage sørger for at den som får kjennskap til opplysninger i en politiattest, hindrer at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysningene.

2.4 Fornyet vandelskontroll

Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.4.1 Foretar barnehageeier fornyet vandelskontroll i samsvar med politiregisterloven § 43?

I forskrift om politiattest i barnehager står det i § 8 at fornyet vandelskontroll kan foretas i samsvar med politiregisterloven § 43. Den åpner for at arbeidsgiveren eller en annen mottaker av den opprinnelige politiattesten kan forsikre seg om at arbeidstakeren fremdeles oppfyller kravene til vandel. Grunnvilkåret for en slik fornyet vandelskontroll er at det må foreligge en allerede utlevert attest for personen.

Eier av de kommunale barnehagene i Bydel Østensjø foretok en vurdering av om ansatte måtte levere ny politiattest da bydelen gikk over til det elektroniske personalsystemet GAT i 2015. Barnehageeier fortalte på intervju at der det ikke kunne dokumenteres at politiattest var levert, måtte den ansatte fremlegge ny politiattest. Dette gjaldt også for alle ansatte i Holtet barnehage.

Utover dette bekreftet barnehageeier at den ikke kjenner til forhold som har gjort det nødvendig å vurdere om man skal foreta fornyet vandelskontroll.

Det er Fylkesmannens vurdering at eier av Holtet barnehage foretar fornyet vandelskontroll i samsvar med politiregisterloven § 43.

3 Oppfølging av tilsynsresultatene

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at Oslo kommune Bydel Østensjø, som eier av Holtet barnehage, overholder regelverket i barnehageloven § 19 med tilhørende forskrift.

Vi gjør oppmerksom på at tilsynsrapporten er et offentlig dokument. Vi publiserer våre tilsynsrapporter på vår hjemmeside.

Tilsynet er avsluttet.

Oslo, 12. oktober 2018

Wenche H. Høglund

Jane Hjellegjerde Aambakk

Monica Hermansen